

torej pravica močnejšega. Morala westerna pa je, da mora vedno zmagati pozitivni junak, to je morala, ki jo pozna tudi dobršen del literature od srednjeveških viteških do poznejših zgodovinskih romanov in sodobnih inčas junaških zgodb. V westernu ne gre za zgodovinsko natančno opisovanje dogodkov, bolj za stilizacijo historičnega fakta, za legendo, za monumentaliziranje dogodkov, ki so se približno lahko zgodili v določenem miljeju in času. Vrednost westerna je v tem, da je stilno najčistejši filmski žanr. V njem je marsikaj določeno že vnaprej; stilno te vrste filma ni mogoče izpreminjati, pač pa je mogoče izpreminjati njegovo vsebino. Od režiserja je odvisno, s kakšno vsebino bo napolnil to posodo. Večina režiserjev pripoveduje samo pripovedke za odrasle, nekateri se pa povzpno v sfero velikih, sem in tja tudi največjih stvaritev. Seveda nam ti filmi večkrat niso všeč, ker se ne moremo spoprijazniti z ameriškim okusom, a to velja za vse filme, ne samo za westerne.

Kljub navedenim pripombam je »Knjiga o filmu« dobro popularno delo in bo dobro služila namenu, zaradi katerega jo je Prešernova družba uvrstila v svoj redni program. Ima 108 strani teksta in 32 celostranskih fotografij. Oprema je primerna za knjigo, ki se tiska v veliki nakladi in mora biti poceni.

Vladimir Koch

POLEMIKA

ZLODEJ — NA ČIGAVI STENI?

Pod naslovom »Zlodej na steni« je v »Naši sodobnosti*« št. 4, 1961 tovariš »nh« (Bojan Štih?) naslikal zlodeja na — svojo steno, to se pravi, na steno kritikov. Zdi se, da je za tovariša »enha-ja« zlodej — »odklanjanje kritike nasploh«. Upravičeno. In vendar — strel v prazno! Tega zlodeja namreč ni! »Opredmetil« se je le v bujni »enha-jevi« fantaziji. Bujni in to pot tudi malce zaskrbljeni. Kajti — kajne? — če bi ta zlodej »odklanjanja kritike nasploh« resnično »bival«, bi »kritiki« (»enha-ja« štejemo med kritike brez ušesc) nemara počasi le prenehali mirno živeti dalje, pisati za svojega »konjička« humoreske in nekateri tudi drame, se voziti s kolesom, modrovati in objavljati svoja kritična »krvava razčvetverjenja«, ki so največkrat na vedno isti »kvalitetni« ravni in bi omenjeni zlodej »odklanjanja kritike nasploh« nemara le prisilil njihovo muzo k molku.

Ker sredi utrujajoče delovne naglice kulturnika v naših dneh nikomur ne privoščim še živčne zaskrbljenosti, tovarišu »enha-ju« znova zagotavljam, da njegovega umišljenega zlodeja »odklanjanja kritike nasploh« literati resnično ne »bivajo« (kot bi rekel tovariš Taras Kermavner, ki se »ukvarja« s kritiko). Zagotavljam, da tudi v moji priložnostni glosi »Pozdrav humorju in satiri« (TT 22. februarja 1961) »enha-jevega« umišljenega zlodeja ne »bivam«. Sleherni bralec moje glose, ki ni paničar, je razumel, da sem že z ušesci (s katerimi sem »opremil« izraz »krvavo razčvetverjenje«) dovolj

* Prejeli smo odgovor Igorja Torkarja na glosu, objavljeno v zadnji številki, in ga priobčujemo nespremenjenega. — Uredništvo.

jasno nakazal, da nameravam povleči za ušesa le »kritike«, ne pa resnih, poštenih kritikov (katere — po vsesplošni sodbi in na žalost, tovariš »enha« — na Slovenskem danes ta dan zlahka naštejemo na polovici prstov ene roke).

Torej: ne proti »kritiki nasploh« temveč proti »kritikom« je bila naperjena moja puščica. Kajti »kritiki« pa res so — zlodej — ampak ne na steni, tovariš »enha«, marveč kar lepo na tleh. Srečujemo jih v vseh branžah umetnosti nenehno in sleherni dan. In vedno nove, kajti pri nas je lahko »kritik« za par mesecev že sleherni pubertetnik.

Vsi literati smo za svež sejalni veter poštene kritike, ki naj s polja kulture odpihava smeti, a hkrati seje semenje kreativnih, objektivnih, s strokovnimi analizami podprtih in če treba tudi ostrih in najostrejših ocen!! Smo le proti sapam »kritike«, ki imajo vonj po mesu, ki dobiva duh. Smo proti »kritikom«, ki na primer »krvavo razčtetverijo« pesnika, za katerega potem v vseh ostalih republikah pošteno podčrtajo, da je nadpovprečen poet. Smo proti »kritikom«, ki vse, kar je domačega, »obdelajo« s sekiro, a slabše inozemske »stvaritve« s pahljačo. Smo proti »kritikom«, ki napišejo o nekem umetniškem delu dve kritiki »za vsak slučaj«, (eno pozitivno, eno negativno). Smo proti »kritikom«, ki narišejo umetniški profil nekega literata z belim svinčnikom, če tiho, tiho upajo, da se bodo s tem komu spokorno priliznili, in s črnim svinčnikom, če ne upajo, da se bodo komu priliznili. (Za vse našete primere je konkretnih dokazov zvrhan koš.)

Upam, da je tudi tovariš »enha« kot kritik proti »kritikom«. In bil bi bolj simpatičen (oziroma še bolj simpatičen) in predvsem bolj moder (oziroma še bolj moder), če bi v svoji glasi »Zlodej na steni« še sam pomagal, da moja puščica proti »kritiki« ne bi zgrešila cilja — kot pa da malce panično in »nečedno« riše umišljenega zlodeja »odklanjanja kritike nasploh« na — svojo steno.

Igor Torkar

LISTNICA UREDNIŠTVA

Dne 15. aprila t.l. so člani uredniškega odbora »*Naše sodobnosti*« obiskali Novo mesto in imeli v okviru tamkajšnje podružnice Slavističnega društva sestanek z novomeškimi kulturnimi delavci. V živahnem, nevezanem razgovoru je bila načeta vrsta zanimivih vprašanj: o položaju izobraženca v sodobnem času, o nacionalnih odnosih, o tokovih sodobne umetnosti, o slovenskem revialnem tisku in njegovi diferenciaciji, o zvezah med Ljubljano in manjšimi slovenskimi kulturnimi središči in o nekaterih perečih zadevah novomeškega kulturnega življenja.